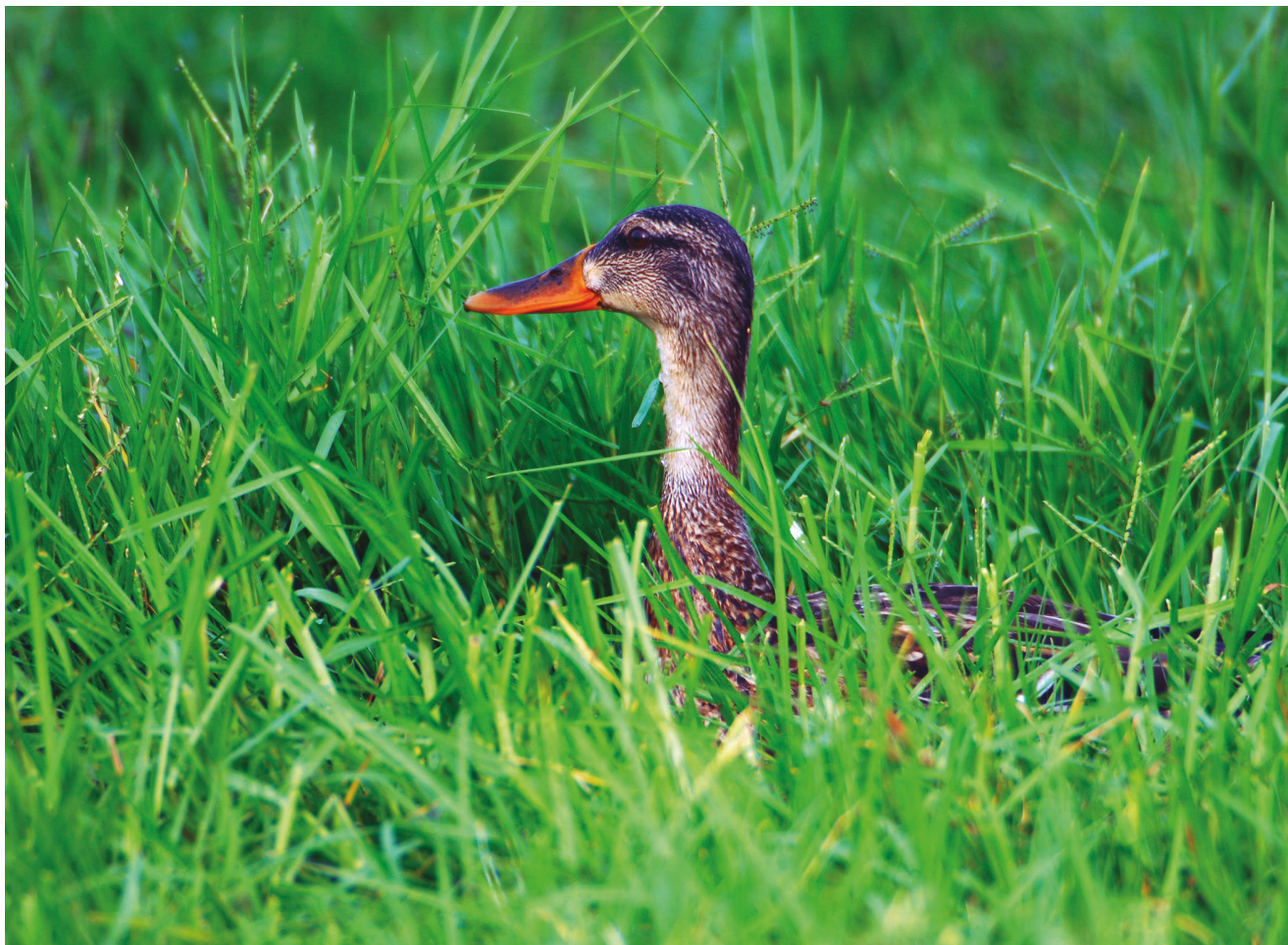

ESTUDI I CONSERVACIÓ ÀNECS DEL MILLARS

Julio García Robles

Potes curtes situades cap el centre del cos, peus palmats amb un dit curt cap enrere, ales llargues i punxegudes, coll fi i una afinitat aquàtica natural caracteritzen aquestes aus belles conegudes com ànecs. De l'ordre dels anseriformes i que pertanyen a la família Anatidae (anàtides), podem trobar normalment tres grups d'ells al Paratge Protegit de la Desembocadura del riu Millars, coneguts vulgarment com oques, ànecs i xarxets. Solen ser espècies gregàries que viuen a les aigües poc profundes i tranquil·les del riu.

Els anàtides disposen d'un bec curt amb petites làmines filtrants al llarg de les vores laterals, les quals, a simple vista, donen la sensació de ser una llarga dentadura. S'alimenten en la superfície de les petites llacunes que esquitxen aquest paratge natural, i també poden agafar el seu aliment del fons aquàtic quan les aigües són més profundes; llavors submergeixen el front del cos deixant fora la cua. Tampoc resulta estrany veure'ls pasturar o a la recerca de petits invertebrats entre les herbes empantanegades o properes a la vora del riu. Naden amb facilitat i per hissar el vol no requereixen córrer per l'aigua; la gran força de les seues ales els alça a l'aire sense necessitat d'impuls en carrera. I en terra caminen, i fins i tot poden córrer amb certa facilitat.

Com moltes aus, generalment presenten un acusat dimorfisme sexual. Els mascles tenen un plomatge més colorit i, per tant, més cridaner que les femelles.

Després del zel muden les plomes remeres alhora, de manera que perden

la capacitat de vol durant un temps, en alguns casos aproximadament durant un mes, època en la qual els mascles també es desfan del seu cridaner colorit per passar desapercebuts entre la vegetació palustre, intentant romandre ocults davant els nombrosos depredadors que rastregen el riu: àguiles, esparvers, aligots, genetes, raboses... També resulten perillosos per a aquestes espècies els gossos que ronden en ocasions els aiguamolls del Millars.

L'oca comuna o ànsar comú (*Anser anser*) és l'única oca que ens visita de manera assídua però imprevisible, es deixat veure en petits grups de quatre a set exemplars en general; si bé no romandran molt de temps a les nostres llacunes, ja que vola cap a Almenara, el Fondo i l'Albufera, on les seues concentracions hivernals són més grans.

Al riu Millars, conforme avancem cap a la seua desembocadura i per aigües poc profundes, resulta freqüent l'ànec collverd (*Anas platyrhynchos*), que possiblement siga l'única d'aquestes espècies d'aus que es reproduïx, any rere any, i amb èxit en

Fotos: Julio García Robles

Femella de collverd (*Anas platyrhynchos*) amagada a la vora del riu Millars, i parella (femella i mascle) a la gola del riu en la desembocadura

Parella de siverts (*Netta rufina*) a la desembocadura del Millars

aquest paratge protegit. Tots els anys podem albirar amb facilitat les femelles amb la seua fila d'aneguets seguint-les per darrere, com una de les escenes més agradables que ens proporciona la desembocadura del riu Millars. El collvert és comú a tot Europa, on és migrador parcial en la majoria de països, per això podem notar moviments constants dels seus efectius. En un mateix torrent o en una llacuna podem trobar exemplars migratoris, altres en dispersió i alguns que no abandonen el riu durant tot el temps, depenent de l'època de l'any i les característiques ambientals que es donen cada hivern.

Una espècie molt similar és l'ànec cullera (*Anas clypeata*), tot i que ja no resulta tan comuna la seua presència i ens visite

sobretot a l'hivern. Fàcilment reconeixible per la forma ampla i plana del seu bec, la qual li dona el seu nom, aquesta au es deixa veure a vegades durant els moviments migratoris i de dispersió.

Dos ànecs grans que podem veure durant tot l'any a les goles de la desembocadura, encara que no són abundants; són l'ànec griset o ascle (*Anas strepera*), de tonalitats grisenques, i el cuallarg o cua de jonc (*Anas acuta*), el mascle porta les plomes de la cua molt llargues i li dona el seu nom. Per la seua part, un habitant habitual de l'hivern a les basses del Millars és el xiulador europeu o piuló (*Anas penelope*), un bell ànec de cos grisós, pit rosat i cap marró vermellós en la qual destaca una gran metxa groga. Encara

menys comú és el xarrasclet o roncadell (*Anas querquedula*), si bé podem trobar petits grups de forma esporàdica, que, xipollejant, es capbussen a l'aigua a la recerca de petits invertebrats, arrels, tiges i llavors.

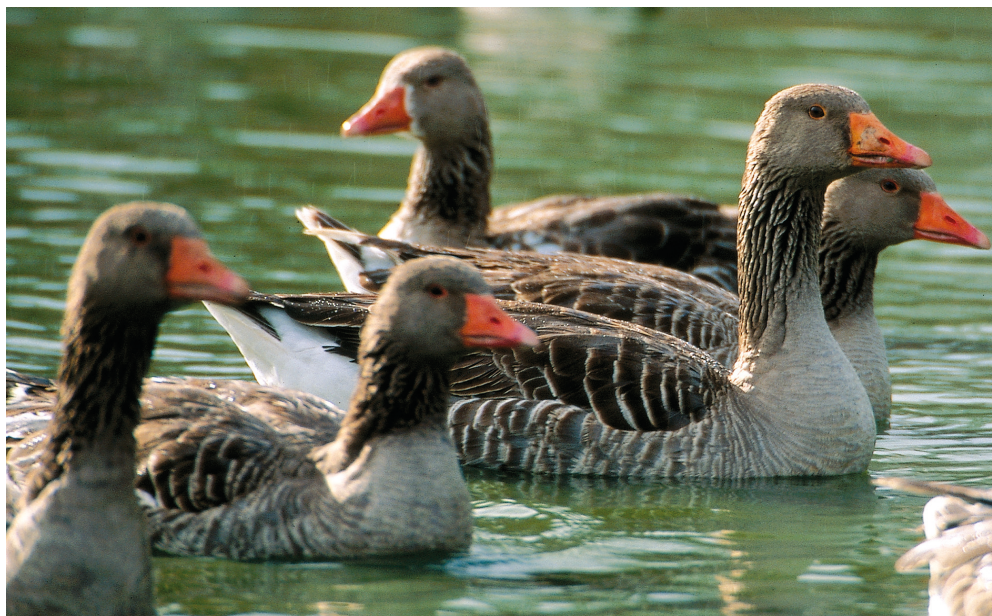
El sivert o xibec cap-roig (*Netta rufina*) és un ànec molt vistós que també es deixa veure al Millars. El seu cap és rogenc i ells ulls i el bec del mascle són rojos; la femella és de tonalitats marrons amb les galtes blanques i el bec negre.

El boix o roget (*Aythya ferina*) i el morell plomall (*Aythya fuligula*) també es deixen veure a l'hivern. Si bé la seua presència no és abundant, no resulta estrany poder trobar-los entre les basses que esquitxen els últims trams de la desembocadura. Una raresa és el roget (*Aythya nyroca*), espècie en perill d'extinció i que de forma excepcional podem albirar a l'hivern.

Entre els xarxets, és freqüent, durant l'hivern, el xarxet comú (*Anas crecca*); inconfusibles els mascles amb la seua màscara verda sobre els ulls. Poden comptar-se en ocasions fins a 30 exemplars d'aquestes aus concentrades en una mateixa bassa. També destaca l'esquiva presència

de la rosseta (*Marmaronetta angustirostris*), una au que passa durs moments ja que es troba en perill d'extinció. Aquest bell ànec de colors marrons clapejats de blanc es deixa veure de forma molt escassa durant l'hivern. De fet, els exemplars albirats a la desembocadura han estat sempre de forma esporàdica i en grups petits, possiblement aus de pas cap a les seues casernes hivernals de l'Albufera i el sud d'Alacant.

El Paratge Protegit de la Desembocadura del riu Millars ofereix resguard, aliment i un lloc de reproducció per a aquestes atractives aus, cosa que indica el bon estat del paratge i l'eficàcia de les mesures de protecció adoptades pels ajuntaments i institucions que conformen el Consorci del Millars. També es podria considerar la presència aïllada d'altres anàtides, cites per descobrir i exemplars aïllats; però aquestes anàtides són les que des dels meus diferents observatoris, ocults entre la vegetació palustre, o en diferents recorreguts a peu, he pogut observar el 2018 i 2019, que són molt paregudes a les observacions dels últims anys d'estudi (2004) realitzats per EDC Natura-Fundació Omacha.

Fotos: Julio García Robles

Oca comuna (*Anser anser*), ànsar común

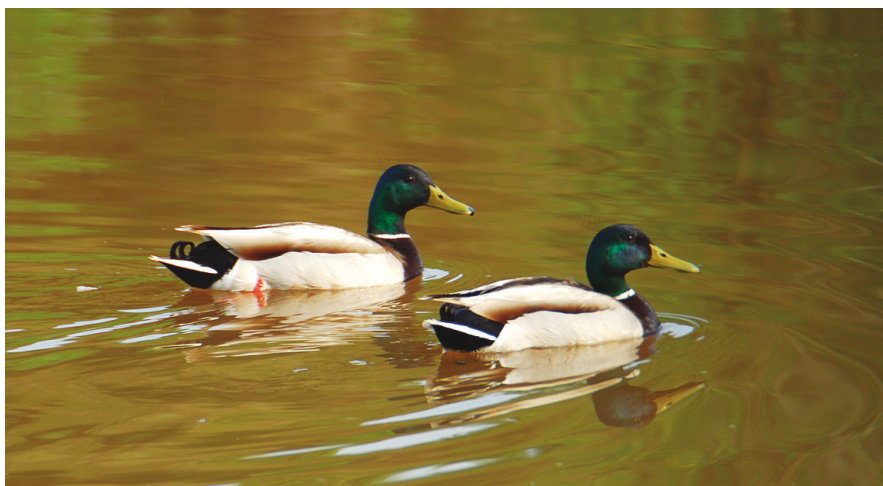

Foto: Julio García Robles

Collverd (*Anas platyrhynchos*), ánade azulón

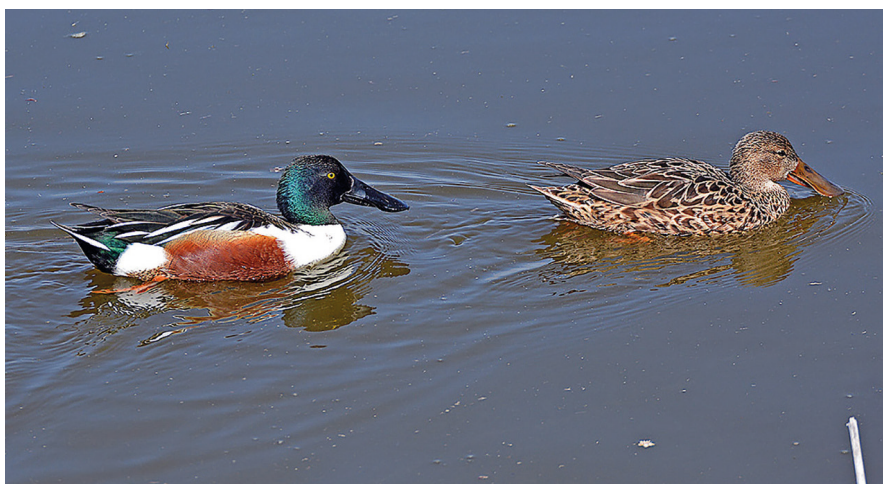

Foto: Lluís Solé i Llordés

Cullerot (*Anas clypeata*), pato cuchara

Foto: Julio García Robles

Ascle (*Anas strepera*), ánade friso

Cua de jonc (*Anas acuta*), ánade rabudo

Piuló (*Anas penelope*), silbón europeo

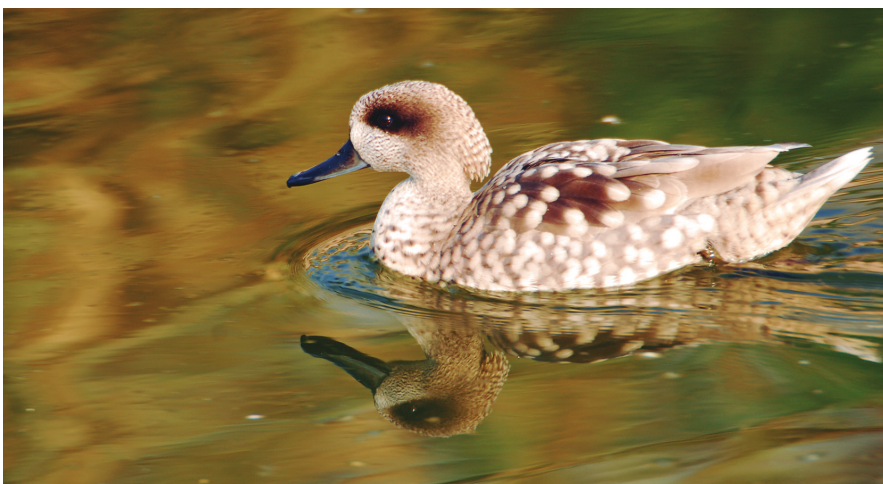

Sivert (*Netta rufina*), pato colorado

Fotos: Julio García Robles

Sarcet (*Anas crecca*), cerceta común

Rosseta (*Marmaronetta angustirostris*), cerceta pardilla

Roncadell (*Anas querquedula*), cerceta carretona

Fotos: Julio García Robles

Boix (*Aythya ferina*), porrón europeo

Morell capellut (*Aythya fuligula*), porrón moñudo

Roget (*Aythya nyroca*), porrón pardo

Fotos: Julio García Robles